

Za zážitkami netreba vždy chodiť ďaleko

Žijeme v kraji s prekrásnou prírodou, dobrosrdečnými, priateľskými ľuďmi. Tento potenciál sa dá pretaviť do nespočetného množstva zážitkov a spomienok pre naše deti a prostredníctvom nich vypestovať lásku a vrelý vzťah k miestam, odkiaľ pochádzajú.

V dňoch **11. -15. júla 2022 občianske združenie Kyjatické hračky** organizovalo **letný tábor s dennou dochádzkou AKO (SME) ŽILI pre 21 detí z obcí Hrachovo, Rimavské Zalužany a Rimavská Baňa. Tento tábor bol finančne podporený BBSK.** Získané finančné prostriedky boli použité na zabezpečenie stravy, dopravy a lektorských služieb v rámci rôznorodých programov počas jednotlivých dní.

Prvý deň sa deti navzájom zoznamovali, vypracovali projekt **MOJA DEDINA MOJIMI OČAMI** o obci, z ktorej pochádzajú a spoznávali obec Hrachovo. Popoludní podnikli výlet do Hnúšte.

„Celý deň v objatí prírody“, aj takú nálepku by mohol dostať deň druhý. Ráno bus do Kokavy, potom vlak do Liešnice a po vlastných až do Včelieho kRaja k Davidovi a Soničke. Včelí program, biele kombinézy, pošteklenie trúdom na holej ruke, výroba sviečok, ochutnávka medov a nakoniec odvíčkovanie a vytáčanie medu deti úplne očarilo. David hneď objavil v našej partii niekoľko nadšencov, možno budúcich včelárov. Po dobrom obede sme spoločne vykročili na dobrodružnú cestu lesom z Liešnice, cez Vlkovo na Zapač, kde nás už na gazdovstve očakávala teta Danka Spodniaková. Mútenie masla, výroba syrov; morcky, sliepky hodvábničky, kuriatka, húsatká, kačiatka a ich mamy; mačky, kozy, zajace, teliatka, kone – toto celé osadenstvo gazdovstva mohli deti napojiť, nakrmiť, pohladkať ... Na cestu domov teta každému pribalila fajnité syrové uzlíky. Tomu sa povie „deň ako sa patrí.“ Na autobus sme už museli bežať a nikto si ani neuvedomil, že má v nohách niekoľko kilometrov.

Stredajšie dopoludnie v Rimavskej Bani bolo venované ľudovej slovesnosti: hádanky, pranostiky, príslovia, porekadlá a samozrejme nárečie. V súťaži „Čo je to“ deti ukázali, čo sa na ne počas vzdelávacích aktivít nalepilo. Už vedia čo sa tým myslí, keď Jablko nepadá ďaleko od stromu, či pláva hus v plytkej vode, čo sú cimitringy, mašiny, dach alebo duchna a mnoho ďalších nárečových slov, ktoré ich prastarí rodičia denne používali. Navštívili aj evanjelický kostol v Rimavskej Bani a doma rodičom prezradili, čo je to Gotická cesta. Deň pokračoval v Kokave nad Rimavicou s programom „Bez práce nie sú koláče“. Teta Ľubka Žilková im porozprávala príbeh ako sa z ľanového semiačka stane ľan a z ľanu súkno, do ktorého sa v minulosti dedinskí ľudia odievali. Deti si vyskúšali tkanie, vyrobili si náramky, uplietli švihadlá aj lano.

Štvrtok sa niesol v znamení chleba, hlavnej obživy našich predkov. V Mlyne vo Veľkých Teriakovciach deti videli skutočné mlynské koleso, veľa predmetov používaných pri obrábaní pôdy, dozvedeli sa aká je cesta zrníčok, ktoré sa zasejú do zeme až do chvíle, kým sa dostanú na náš stôl v podobe voňavého chleba. Vyskúšali si mlátenie cepmi, „ručnú“ výrobu múky a plnili úlohy súvisiace s tematikou. Malým prekvapením pre deti bolo privítanie na Salaši pod Maginhradom.

Starý slovanský zvyk- vítanie chlebom a soľou - sa im páčil. Pani starostka obce Rimavská Baňa, Elenka Polóniová, im porozprávala ako si možno aj doma upiecť kváskový chlieb a názorne im to predviedla, takže všetci spoznali vôňu čerstvo upečeného chleba. Potom sa stali degustátormi. Ochutnali niekoľko druhov chleba: pšeničný, zemiakový, ražný, bezlepkový. Každý si vybral ten svoj NAI a dal si ho na desiatu natrieť maslom, či lekvárom. Po dobrom jedle sa chlapci vybrali po gazdovstve, kým dievčatá zamiesili a piekli koláče. Popoludní im viac ako 80-ročná teta Janka porozprávala o svojom detstve a zážitkoch, ktoré si dodnes pamätá. V horúci deň dobre padlo aj osvieženie vo vode. Všetci si dokonale vychutnali kúpanie vo wellness.

V piatok sme zavŕšili náš tábor v Lesíku pri Rimavských Zalužanoch: od rána to tam vypadalo ako vo včelom úli. Pracovalo sa v každom kúte: v kožiarskej dielni, pod vedením uja Jana Maciaka, si chlapci vyrábali náramky, dievčatá ozdoby do vlasov, Miškov starý otec učil chlapcov plieskať bičom; v ďalšej dielni lektoroval ujo Laco Hedvigi pri výučbe vytvárania kyjatických vzorov a ujo Jaro Koniar pri výrobe drevených sekeriek a varešiek. Ak ste išli za vôňou jedla, prišli ste do dielne varenia, kde sa vyvárali samé dobroty: gulášová polievka, šúľance či halušky. Teta Lada, Alica a Blaženka z Rimavských Zalužian boli tie najlepšie učiteľky. A na obed si deti vyskúšali aj ako sa niekedy jedlo: z jednej misy. Vlastnoručne urobené šúľance so strúhankou všetkým chutili. Každý si chcel vyskúšať aj aktivity v dielni domácich prác: zistiť, či je ťažké drviť orechy na koláče, zatĺkať klince, nosiť vodu z potoka, ... Všetky deti zabával a výbornú atmosféru dotváral samotný pán starosta Rimavských Zalužian, Milan Medveď. Pripravil pre deti prekvapenie, keď ich pri práci prišli pozrieť aj detičky zo škôlky a s heligonkou ujo Kožiak. Popoludní nás prišli pozrieť aj rodičia, občerstvili sa dobrotami, ktoré sme im pripravili spoločne s tetami, ku ktorým sa pripojila aj teta Ľubka, Peťo a ujo Peťo z Rimavských Zalužian. Za guláš pre dobrovoľníkov ďakujeme pánovi Hedvigimu. Bol na 1*. Všetkým dobre padli aj „medveď labky“ od tety Libiakovej.

Päť dní rýchlo ubehlo. My veríme, že deti budú na ne dlho spomínať, ako aj na nových kamarátov, ktorých na tábore spoznali. Ešte raz sa chceme poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na úspešnej realizácii nášho tábora, starostom obcí, pánovi Ondrejovi Knechtovi, a za aktívny vklad aj pani Elenke Polóniovej a pánovi Milanovi Medveďovi. Ďakujeme dobrovoľníčkam Mirke, Katke a Lucke, ktoré nám boli na tábore neoceniteľnou pomocou. Aktivity sa bez takýchto ľudí robiť nedajú. Oceňujeme aj nadšenie a zápal pre vec, ktorými oplývajú dedinské deti a preukázali ho pri všetkých aktivitách. Je len na obciach, aby si týchto mladých udržali, využili ich elán pre svoj rozvoj a vytvorili im podmienky aby v obci zostali aj v dospelosti a raz, keď príde čas, založili si tam vlastné rodiny.

Jana Paučová, vedúca letného tábora